

# KIYAMET ALAMETLERİ VE İTİKÂFIN FAZİLETİ

*Bismillâhirrahmânirrahîm.*

*Elhamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ ve senedinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.*

*Emmâ ba'd:*

*Fa'lemû eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-kitâbi kitâbullâh ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerre'l-umûri muhdesâtuhâ ve külle muhdesin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:*

*İ'tikâfu aşrin fî ramadâne ke-hacceteyni ve umreteyni.*

*Sadaka Resûlullah fîmâ kâl ev kemâ kâl.*

*Aziz ve muhterem kardeşlerim!*

*Allahu Teâlâ hazretleri ibadet ve taatlerinizi kabul eylesin. Rahmetine, ikramına, ihsanına bu ibadetleri vesile eylesin.*

Dualarınızı, taleplerinizi, isteklerinizi sizlere ve bizlere ihsan eylesin.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerinden bir miktarını okuyacağız.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce evvela ve hâsseten Efendimiz Muhammed-i Mustafâ *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretlerinin ruhu için, sonra onun cümle âl'inin, ashâbının, etbâının, ahbabının ruhları için; sâir enbiyâ ve mürselînin ve cümle evliyâullahın ruhları için, hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşit ve mürebbîleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin cümlesinin ve halifelerinin, müridlerinin, muhiblerinin ruhları için; şu eseri telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Hocamız'ın ruhu için, Hocamız Muhammed Zahid-i Bursevî için, bu eserin içindeki hadislerin ve mâlumâtın bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan, cümle alimlerin ve râvilerin ruhları için; uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu mescide toplanmış olan siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin,

akrabasının, yakınlarının, dostlarının ruhları için bir hediye olsun diye, biz yaşayan müslümanların da Mevlâmız'ın rızasına uygun, Peygamber Efendimiz'in sünnetine muvâfık bir tarzda ömür sürüp huzûr-u Rabbi'l-âlemîn'e sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmamıza vesile olması için, buyurun bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım, öyle başlayalım.

Dersin mukaddimesinde metnini okumuş olduğumuz hadîs-i şerîf, Ramazan'da itikâf yapmanın sevabıyla ilgili. Bu hadisi Taberânî rivayet eylemiş.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş ki;

اعْتِكَافُ عَشْرِ فِي رَمَضَانَ كَحَجَّتَيْنِ وَعُمْرَتَيْنِ

*İ'tikâfu aşrin fî ramadâne ke-hacceteyni ve umreteyni.*

*İ'tikâfu aşrin fî ramadân.* “Ramazan'da on günlük bir itikâf.” *Ke-hacceteyni ve umreteyni.* “İki hac, iki umre yapmak gibidir.”

O kadar sevabı fazladır.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Ramazan'da odasını, ailesini, evini terk edip, mescide çıkıp, gecesini, gündüzünü ibadete tahsis edip öylece ibadetle vakit geçirmiştir, mescitte oturmuştur. Böyle oturup, ibadet maksadıyla mescitte yatıp kalkıp, hiç dışarı çıkmadan ibadet etmeye “itikâf” derler.

Bu itikâfı Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz evvela Ramazan'ın ortasındaki on günde yapmış, ondan sonra da en sonundaki on günlerde devamlı yapmıştır. Bu sünneti herkesin yapması lazım.

“Bir belde de hiçbir kimse bu sünneti yapmazsa, o belde ahâlisi, hepsi mesul olur. Ama içlerinden birkaç tanesi yaparsa kifâyet eder, ötekilerin hesaba çekilmesi kalkar.” diye söylenmiştir.

Vaktimiz ayarlanmalı, zamanımızı ona göre tanzim etmeliyiz, Ramazan'daki bu itikâf sünnetine biz de riayet etmeye çalışmalıyız ki sevabı çoktur.

Bir de mâlum, Peygamber Efendimiz; “Saklı olan Kadir gecesini Ramazan'ın son on gününde arayınız.” buyurmuş.

İnsan itikâfa girince de, o on gün içinde Kadir gecesini ihya etmesi mümkün olur. Kadir gecesine rastladığı zamanda iki hac, iki umre değil; *hayrun min elfi şehrin* “bin aydan daha hayırlı bir gece” olduğu için çok büyük hayırlara mazhar olur.

Önümüzde işte Ramazan gelecek.

*Küllü âtin karîbun.* “Her gelecek vakit geliverir.”

Ne kadar müddetli olursa olsun, çarçabuk geliverir. Allah sıhhat afiyetle bizleri Ramazanlara eriştirsin. O Ramazan’ın sonunda da bu itikâf sünnetini yaparak Peygamber Efendimiz’in bu hadîs-i şerîfte anlatılan mükâfatlarına da ermeyi cümlemize Allah nasip eylesin.

#### a. Evlatlarınız Arasında Adaleti Gözetin

اعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ فِي النَّحْلِ كَمَا تُحِبُّونَ أَنْ  
يَعْدِلُوا بَيْنَكُمْ فِي الْبِرِّ وَاللُّطْفِ

*l’dilû beyne evlâdiküm fi’n-nihali kemâ tuhibbûne en ya’dilû beyneküm fi’l-birri ve’l-lutfi.*

## *Sadaka Resûlullah.*

Bu hadîs-i şerîf en-Numan b. Beşîr *radıyallahu anh*'ten rivayet edilmiş. İsnadı hasen bir hadîs-i şerîf. İbn Hibban'da, Taberânî'de ve Beyhakî'de geçiyor.

Peygamber Efendimiz evlatlarımızla ilgili bize tavsiyede bulunmuş. Buyuruyor ki;

*İ'dilû.* “Adalet ediniz.” *Beyne evlâdiküm.* “Evlatlarınız arasında.” *Fi'n-nihali.*

*Nihal* -başka hareketlerle de câiz, *nihle* kelimesinin cem'i- hediye, bağış ikram.

İnsan baba olarak, büyük olarak, evladına bir şey verir; tarla verir, ağaç verir, para verir, sermaye verir. Böyle bir şey yaptığınız zaman evlatlarınıza yaptığınız bu ikramlar hususunda adaletli olun. “Kızıma şu kadar verdim, şuna da şöyle vereyim. Ötekisine vermiştim, beriki oğlum bu şehirde değil ama ona da göndereyim.” diye adalet edin.

Nasıl?

*Kemâ tuhibbûne en ya'dilû beyneküm fi'l-birri ve'l-lutfi.* “Onların sizin aranızda lütufta ve size itaatte, iyilik yapmak hususunda adaletli olmasını istemez misiniz?

Onu istediğiniz gibi siz de onlara [adaletli davranın.].”

Evladınızı nasıl istersiniz?

“Bana karşı itaatli olsun. Sözümlü dinlesin. Hürmet etsin. Bana karşı evlatlık vazifesini yapsın. Ben onu yetiştirinceye kadar neler çektim...” deriz.

Onun size evlatlık vazifesinde adaletle, dikkatle lütufla, ikramla, hürmetle muamele etmesini istediğiniz gibi siz de evlatlarınıza yaptığınız bağışlarda, ikramlarda adalet edin. Birisine bütün gücünüzle yüklenip;

“Bunu seviyorum, bu sevimli evladım. Al evladım tarlalar, katlar, mallar, paralar senin.”

Ötekisi?

“O biraz âsi de, hoşuma da gitmiyor, sevmiyorum, onun için ona bir şey vermiyorum.” derler.

Bazen böyle şeyler olur.

Demek ki evlatlar arasında adalet edeceğiz ki onlar da bize adalet edebilirler. Mânevî bakımdan bu böyle. Bir mânevî kâidesi

de vardır ki sen öyle yapınca o da kendi vazifelerini idrak eder de sana karşı hürmette kusur etmez, inşaallah.

Anaya babaya âsi olmak, kıyamet alametlerindedir. Hatta anasını babasını öldürmeye kalkışmak...

“Olur mu?” demeyin.

Bana gelen ziyaretçi kardeşlerden birisinden şu kulaklarımla duydum.

“İyi yetiştirmedin mi?” dedim.

“İyi yetiştirmeye gayret ettim. İmam-Hatip’e de verdim çocuğumu ama yolumu kesti, çiftyle beni vurmaya kalktı.” diyor.

Hep kıyametin yakın olduğunu söylüyoruz da hiç kılımız kıpırdamazsa olur mu?

Kıyamet yakınsa aklını başına devşir, ibadetlere sarıl, günahlardan tevbe eyle, Cenâb-ı Mevlâ’nın yoluna gir, hazırlığını yap.

Bak hemen arkasından da zaten *eşrâtu’s-sâat* denilen kıyamet alametleriyle ilgili bir hadîs-i şerîf geldi.



اَعْدُدْ سِتًّا بَيْنَ يَدَيْ السَّاعَةِ مَوْتِي ثُمَّ فَتْحُ بَيْتِ  
 الْمَقْدِسِ ثُمَّ مَوْتَانُ يَأْخُذُ فِيكُمْ كَقُعَاصِ الْغَنَمِ ثُمَّ  
 اسْتِيفَاضَةُ الْمَالِ حَتَّى يُعْطَى الرَّجُلُ مِائَةَ دِينَارٍ  
 فَيَظَلُّ سَاخِطًا ثُمَّ فِتْنَةٌ لَا يَبْقَى بَيْتٌ مِنَ الْعَرَبِ إِلَّا  
 دَخَلَتْهُ ثُمَّ هُدْنَةٌ تَكُونُ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ بَنِي الْأَصْفَرِ  
 فَيَغْدُرُونَ فَيَأْتُونَكُمْ تَحْتَ ثَمَانِينَ غَايَةً تَحْتَ كُلِّ  
 غَايَةٍ اثْنَا عَشَرَ أَلْفًا

*U'düd sitten beyne yedeyi's-sâati mevtî  
 sümme fethü beyti'l-makdisi sümme mûtan  
 ye'huzu fîküm ke-kuâsi'l-ğanemi  
 sümme'stifâdatü'l-mâli hattâ yu'te'r-raculü  
 miete dînârin fe-yezallü sâhitan sümme  
 fitnetün lâ yebkâ beytün mine'l-arabi illâ  
 dahaletü sümme hüdnetün tekûnü beyneküm  
 ve beyne beni'l-asfari fe-yağdurûne fe-  
 ye'tûneküm tahte's-semânîne ğâyeten tahte  
 külli ğâyetin isnâ aşere elfen.*

Bu hadîs-i şerîf Buhârî'de Avf b. Malik  
*radıyallahu anh*'ten rivayet edilmiş. Avf b.  
 Malik *radıyallahu anh* diyor ki;

“Tebük gazâsında Peygamber Efendimiz’in yanına vardım. Deriden bir çadır içindeydi, böyle buyurdu, bu hadisi orada duydum.”

Bu hadîs-i şerîf kıyametin bazı alametlerini sayan bir hadîs-i şerîftir. Biz de şimdi açıklayalım.

*Ü’düd.* “Say, sırala, şu olacak, şu olacak, şu olacak diye.” *Sitten.* “Altı tane alamet say.” *Beyne yedeyi’s-sâah.* “Kıyamet kopmasından önce şu altı alameti say.”

Bunlar birer ikişer, altıya kadar olur, ondan sonra kıyamet kopar.

İlk başta *mevtî* “Benim vefat etmem.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Peygamber Efendimiz âhir zaman peygamberidir; o vefat etmeden kıyametin kopacağı bahis konusu değildi. Onun vefatı birinci alamettir.

İkincisi;

*Sümme fethü beyti’l-makdisi.*

*Beytü’l-makdis,* biz bu şehre Kudüs diyoruz; Arapça’da daha ziyade *Beytü’l-*

*makdis* derler. *Beytü'l-makdis*'in fethedilmesi de kıyamet alametlerindedir. Bu fethedilecek, bir de harap olacak diye şerhte izah edilmiş. Demek ki Kudüs'ün fethedilip harap olması meselesi de var.

*Sümme mûtan.*

Bu *mûtan* kelimesi *alâ vezni butlan* diyor, *el-mevtü'l-kesir*, yani kitle halinde ölüm. *Mevt* kelimesinden geliyor. Hayvanlar arasında salgından dolayı ölüm olur ya. Bir salgın gelir, şu kadar koyun gider; bir salgın gelir, bu kadar sığır gider. Onun gibi toplu ölüm olacak.

*Ye'huzu fîküm ke-kuâsi'l-ğanem.*

“Koyunlara giren salgın hastalık gibi sizin içinize girer ve sizi harap eder.”

Böyle bir ölüm, topluca ölümler de olacak. Kıyametin alametlerinden birisi de budur.

*Sümme'stifâdatü'l-mâli.* “Sonra mal çoğalacak.”

Peygamber Efendimiz'in zamanında her şey çok değildi. Şimdi çok bollaştı. Hatta ben hatırlarım, bizim ahbaplardan, arkadaşlardan,

tanıdıklardan kimselerle bir zât-ı muhteremin ziyaretine gitmiştik. Diyor ki;

“Şimdi bez, kumaş, ayakkabı vesaire çok bol. Ben hatırlarım, çocukluğumda nereden temin etmişse anam babam, bir şeker çuvalı temin etmişti. Şeker çuvalından bana bir don yani pantolon yapmışlardı. Artık o bayramda benim böyle cakamdan, çalımımından çocuklar yanıma yaklaşamadılar. Böyle çok güzel bir şey giymiş gibi...”

Kesmişler, çuvaldan bir pantolon yapmışlar, dizinin altında bileğinin üstünde... Artık cakasından kimse yanına yanaşamamış.

Neden?

Dokuma yok. Şimdi elhamdülillah memleketin her tarafında dokuma imkânı, fabrikaları var.

Gıda bol. Adana’da mahsul oluyor, kamyonlara yükletiyorlar, İstanbul’a, Ankara’ya getiriyorlar. Biz buradan pazardan bol bol görüyoruz, alıyoruz da, kıtlık nedir biz bilemeyiz yani.

Hiç badem kabuklarının öğütülüp yenildiğini bilir misiniz? Ağaç kabuklarının kemirildiğini bilir misiniz?

Çarığını pişirmiş bizim amcalarımız da... Kafkasya'ya harbe gitmişler, yolda aç kalmışlar -çarık denilen şey deriden yapılan, ayaklara bağlı giyilen şey- sonunda çarıklarını -su koyup- pişirmişler; “Vay be, bayağı da tatlı oluyor.” diyerek yemişler. Biz et alsak ayırırız da o kısmını atarız. Deri kısmını yemeyiz. Çatalla bıçakla yağlarını, beğenmediğimiz her türlü şeyini ayırıyoruz, lop etlerini yiyoruz. Yani o kıtlık nedir, tabii bilmiyoruz. “Sığırların ayaklarının bastığı yerlere biriken sulardan su içtiğimizi çok biliriz.” diye duymuşum. Zeytinlerin böyle üçer üçer evlatlar arasında bölüştürüldüğünü, “Sana az geldi, bana çok geldi, bu benim zeytinimi aldı...” diye kavga eden aileleri duymuşum.

Peygamber Efendimiz'in zamanında, tabii orası yoksul bir diyar, mahsul çok değil; çok sıkıntılar olurdu, onları uzun boylu anlatmayalım.

Kıyamete doğru mal çok artacak. Nasıl bir işaretle bildiriyor Peygamber Efendimiz?

*Hattâ yu'te'r-raculü miete dînârin.*  
“Adama yüz dinar verilecek.” *Fe-yazallü sâhitan.* ““Bu kadar az da şey verilir mi?” diye kızacak.”

O kadar bol miktarda verildiği halde azımsayacak da [kızacak]. Hani “Dilenciye hıyar vermişler, eğri diye beğenmemiş.” atasözü gibi, az bulacak. Mal o kadar çoğalacak, bolluk olacak.

*Sümme fitnetün lâ yebkâ beytün mine'l-arabi illâ dahaletu.* “Sonra bir fitne, bir karışıklık çıkacak; âhir zaman fitnesi ki Araplar’dan hiçbir ev kalmayacak ki o fitne onun içine girmiş olmasın.”

O fitneden her Arab’ın canı yanacak. O fitnenin acısı her eve girecek, orayı karmakarış karıştıracak.

*Sümme hüdnetün tekûnü beyneküm ve beyne Beni'l-asfar.* “Sonra sizinle Sarıoğulları arasında bir anlaşma olacak.”

Sarı oğullarından maksat Batılılar.

*Erâde bihimi'r-rûme.* Romalılar, İtalyanlar, Avrupalılar yani; Rum dediğimiz sadece Yunanlılar değil. Araplar o devirde

“Rum” deyince Roma İmparatorluğu’na dair Batı kısmını kast ederlerdi. Onlarla bir anlaşma olacak, sulh olacak.

Ama; *fe-yağdurûn*. “Gadr edecekler, anlaşmalarına uymayacaklar, anlaşmayı bozacaklar, kalleşlik edecekler, ahit bozuculuk edecekler.” *Fe-ye’tûneküm tahte’s-semânîne ğâyeten*. “Sizin karşınıza savaşmaya 80 bayrak altında gelecekler.” *Tahte külli ğâyetin isnâ aşere elfen*. “Her bir bayrağın altında 12 bin askeri olacak.”

980 bin kişilik bir ordu eder. Bunlarla müslümanlar çarpışacaklar. Allah’ın izniyle, lütfu keremiyle müslümanlar yenecekler.

İşte bunlar kıyametin alametleridir.

İnsan düşünüp taşınıp buradan birçok dersler çıkartabilir.

Peygamber Efendimiz geçmişten de gelecekte de haber vermiştir. Peygamber Efendimiz’in sünnetine sarılalım. O bize her şeyi bildirmiştir. Hatta şu zamanda yapacağımız şeyleri bile bildirmiştir. Hadîs-i şerîflerde bildirilmiş o kadar şeyler var ki, *Sadaka Resûlullah fîmâ kâl*, “Söylediğini ne

doğru söylemiş, ne doğru söylemişsin yâ Resûlallah, tam dediğin gibi çıktı!” diyoruz.

Kıyamet alametlerinden bir tanesi;

*En yürebbiye'r-raculü cerben lehû hayrun en yürebbiye veleden lehû* diye bir ibare geçiyor.

“Adama, köpek yavrusu beslemek evlat yetiştirmekten, evlat edinmekten daha hayırlı gelecek.”

Bu ne demek? Olur mu böyle şey? Evlatla köpek yavrusu, köpek enciği bir olur mu? Bir köpek bir doğurdu mu, altı yedi tane birden doğurur, ne kıymeti var köpek enciğinin?

Almanya'ya bir git, gör. Herkesin kucağında bir köpek; simidini ısıyor, bir de ona tutuyor. Dondurmasını bir kendisi yalıyor, bir de ona yalattıyor. Arabaya biniyor, yanında arabada ona özel yer yapmış. Köpek lokantası, köpek oteli, köpek kuaförü-berberi, köpek için pirzolalar, bilmem neler... Aklınız durur yani.

Almanya'nın nüfusu azalıyor, neden?

Evlat edinmek istemiyorlarmış, köpekle avunuyorlarmış.



## *Sadaka Resûlullah.*

Onlar Almanmış. O huyların hepsi bize de geliyor. Böyle Batı'dan rüzgârların esip esip bulutları bu tarafa getirdiği gibi, Meteoroloji'nin "Balkanlar'dan soğuk hava sarktı geldi, hava soğudu." dediği gibi o kötü huyların hepsi geliyor. Şimdi burada da köpek beslemeye herkes başladı... Halbuki "İçinde köpek ve suret olan eve melek girmez." diyor Peygamber Efendimiz. Köpek tükürüğünde hastalık olan, kuduz olabilen, etinde kusurlar olan bir mahluk. Onu "Koyunlarıma bakacağım, evimin bahçesinde bekçilik edecek." diye bir mecburiyet olmadıkça beslemek, eve almak doğru değil.

Ama benzeyecekler. Öyle benzeyecekler ki bu müslümanlar o Avrupalılar'a, o kâfirlere, o müşriklere; bir deliğe girseler, arkasından onlar da girecek.

Delğe girer mi müslüman?

Girmez ama akli başından gidince, kendisinin elindeki kıymetlerin, hadislerin, âyetlerin, hükmünün ehemmiyetini anlamaz duruma gelince, dininden kopunca, ötekilerden daha beter olur.

Allah bize uyanıklık versin. Allah bizi Peygamber Efendimiz'in sünnetinin yolundan ayırmasın. Kur'ân-ı Kerîm'in ahkâmına uygun ömür sürmemizi bize nasip eylesin. Bizi Müslümanlığın aslına, özüne sadık eylesin. Hakkı hak olarak görmeyi, ona tâbi olmayı nasip eylesin. Batılın batıl olduğunu hemen anlayıp, mü'minin ferasetiyle bakıp batıldan uzak olmayı nasip etsin. Bizi kâfirlere alet etmesin, oyuncak etmesin, maşa etmesin. Bizim elimizden müslümanlara zarar verdirtmesin. İki paralık dünya metâna aldanır, onlarla yarıdakçılık eder, ondan sonra müslümanlara dünyanın zararını verir. Allah bizi o durumlara düşürmesin.

## b. Kur'an'ı İnceliklerine Dikkat Ederek, Tahlil Ederek Okuyunuz

أَعْرَبُوا الْقُرْآنَ وَاتَّبِعُوا غَرَائِبَهُ وَغَرَائِبُهُ فَرَائِضُهُ  
وَحُدُودُهُ فَإِنَّ الْقُرْآنَ نَزَلَ عَلَى خَمْسَةِ أَوْجِهٍ حَلَالٍ  
وَحَرَامٍ وَمُحْكَمٍ وَمُتَشَابِهٍ وَأَمْثَالٍ فَاعْمَلُوا بِالْحَلَالِ  
وَاجْتَنِبُوا الْحَرَامَ وَاتَّبِعُوا الْمُحْكَمَ وَآمِنُوا  
بِالْمُتَشَابِهِ وَاعْتَبِرُوا بِالْأَمْثَالِ

*A'ribu'l-kur'âne ve't-tebiû ğarâibehû ve ğarâibuhû ferâiduhû ve hudûduhû fe-inne'l-kur'âne nezele alâ hamseti evcuhin halâlin ve harâmin ve muhkemin ve müteşâbihin ve emsâlin fa'melû bi'l-helâli vectenibu'l-harâme ve't-tebiu'l-muhkeme ve âminû bi'l-müteşâbihi va'tebirû bi'l-emsâl.*

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh'*ten rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf. Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfte bizi Kur'ân-ı Kerîm'i okumaya teşvik ediyor. Buyurmuş ki;

*A'ribu'l-kur'ân.* “Kur'ân-ı Kerîm'i inceliklerini dikkat ederek, tahlil ede ede okuyunuz.”

“Ne demiş? Nasıl söylemiş? Neden öyle dememiş de bu tarzda ifade etmiş? Niye şu kelimeyi kullanmış? Niye önce bunu kullanmış da sonra ikinci kelimeyi bunun arkasından getirmiş?”

İnceliklerine dikkat ede ede Kur'ân-ı Kerîm'i okuyun. Çünkü içinde çok ince mânalar, bedâlar vardır. Onları insan öyle sezebilir.

*Ve't-tebiû ğarâibehû.* “Garib, yani herkesin bir defada hemen anlayamadığı sözleri vardır.”

Kur'an-ı Kerîm Allah kelamı. Asırlara hitap eden bir kitâb-ı azîz. Onun hemen herkesin anlayamadığı sözleri vardır. O sözlerinin peşine düşün, esrarını anlamaya çalışın. “Ne demek istiyor acaba? Bu sözündeki nükte nedir? Hikmeti nedir?” diye hikmetlerinin peşine düşün.

*Ve ğarâibuhû ferâiduhû ve hudûduhû.* “Çünkü o ince hikmetlerin içinden Allah'ın emirleri, farzları ve yasakları çıkacak.”

“Şunları yapın, bunları yapmayın.” diye ince ince mânalar çıkacak.

Onun için Gazzâlî hazretleri demiş ki;

“Bu, Melîk-i Cebbâr, Kâdir-i Mutlak olan Allahu Teâlâ hazretlerinin kelâmıdır. Onu beşerin öyle kolay anlaması mümkün değildir. Her harfinin hikmeti vardır.”

Onun için çok dikkatli okumak lazım. Lâlettayin bir söz değildir.

Böyle tavsiye ettikten sonra buyurmuş ki  
Peygamber Efendimiz;

*Fe-inne'l-kur'âne nezele alâ hamseti evcuhin.* “Çünkü Kur'an beş vecih üzere inmiştir.”

İnen ahkâmın beş yönü vardır.

Bir, helal; iki, haram; üç, muhkem; dört, müteşabih; beş, emsal.

Allah'ın helâl ettiği şeyleri bildirir.

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ

*Uhille leküm saydu'l-bahri.* “Deniz avı size helâl kılındı.”<sup>1</sup>

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ

*Hurrimet aleykümü'l-meytetü ve'd-demü ve lahamu'l-hinzîri.* “Size ölü eti, hıncır eti, kan haram kılındı.”<sup>2</sup>

Âyetler helâli, haramı bildirir. Sonra muhkemi bildirir. Kur'an'da muhkem âyetler vardır, müteşâbih âyetler vardır. Bu taksimâtı Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de Âl-i İmrân sûresinin başında kendisi yapıyor.

<sup>1</sup> 5/Mâide, 96.

<sup>2</sup> 5/Mâide, 3.

# مِنْهُ آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ

*Minhü âyâtün muhkemâtün hünne ümmü'l-kitâbi ve uharu müteşâbihât<sup>3</sup> diye.*

Muhkem ne demek?

İbaresini tahkim edilmiş, mânası apâşikar anlaşılabilen.

Müteşâbih ne demek?

Herkesin kolay kolay anlayamayacağı veya yeri gelir ki Allah'tan gayri kimse anlayamaz. Yani o tarafı kullara kapalıdır, esrarlıdır.

Muhkem âyetlerine tâbi olun, müteşâbih âyetlerini de hak bilin.

“Tamam, Allahu Teâlâ hazretleri böyle buyurmuş, esrârını kendisi bilir.”

Mesela buyuruyor ki;

Seninle bey'at ederler, gelirler; “Yâ Resûlallah! Sen Allah'ın elçisisin, biz sana tâbi olduk, ver elini, anlaşalım.” diye elini

tutarlardı. Allahu Teâlâ hazretleri Fetih sûresinde diyor ki;

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ  
أَيْدِيهِمْ

*Innellezîne yubâyiûneke innemâ yubâyiûnallah.* “Seninle bey’at edenler Allah’la bey’at etmiştir.” *Yedullâhi fevka eydîhim.* “Allah’ın eli onların elinin üzerindedir.”<sup>4</sup>

Yani anlaşma yapanların üzerine bir el daha konulsa, “Tamam, ben de katılıyorum.” gibi.

Peki, Allah’ın eli nasıldır? “El” kelimesi burada niye kullanılmış? Bu kudret mânasına mıdır yoksa şöyle midir, böyle midir?

Bizim anlamamız mümkün değil. Ama böyle buyurmuş, bu böyledir. Müteşâbihini de kabul edeceğiz.

Sonra; *va’tebirû bi’l-emsâl* içinde anlatılan kıssalarından da... Yusuf *aleyhisselam*’ın kıssası var. Nuh

*aleyhisselam*'ın kıssası var; oğlunun gözü önünde boğulması var. Firavun'la Musa *aleyhisselam*'ın [kıssası var]. Hepsi ne kadar hikmetli, ibretli [kıssalardır], onlardan da ibret alacağız. Onlar ibret alalım diye, *fa'tebirû yâ ulu'l-epsâr*, ibret almak için. İşte Kur'an'ı böyle okuyacağız.

Kur'ân-ı Kerîm gazete okur gibi okunmayacak; dikkatli dikkatli okunacak.

Meşhur Pakistan şairi İkbâl, o anlatıyor: Gençliğinde Kur'an okurmuş. Kur'ân-ı Kerîm okurken babası gelir, "Evladım, Kur'an mı okuyorsun?" dermiş. "Evet baba, Kur'an okuyorum, işte önümde Kur'ân-ı Kerîm." Gidermiş, gelirmiş; "Evladım, Kur'an mı okuyorsun?" "Sonradan anladım." diyor, "Kur'ân-ı Kerîm'i okuyorsun ama gözünle mi okuyorsun mânasını takip ederek, derin derin mânasını düşünerek mi okuyorsun?" demek istermiş.

Ben de Ebû Abdurrahman es-Sülemî'nin Tabakâtu's-sûfiye'sinde okudum, çok hoşuma gitti. Sülemî bir büyük alimin hayatını yazmış. O alim diyor ki;



“Biz hocalarımızdan böyle gördük. Onlar da hocalarından öyle görmüşler. Bu iş böyle gelmiş. Onlar on âyet okudular mı, o âyeti tatbik ederler, hayatlarına sindirirler, hayatlarını ahkâmına göre tanzim ederlermiş. İyice hazmettikten sonra öteki on âyete öyle giderlermiş. Böylece biz Kur’ân-ı Kerîm’in kıraatini ve tatbikatını beraber öğrenerek yürüttük.”

Biz de öyle okusak ne iyi olur. On âyet okusak, ne diyor o âyetlerde, onları yapmaya çalışsak, ondan sonra öteki on âyete geçsek, onları yapmaya çalışsak... Öyle öyle o zaman Kur’ân-ı Kerîm hakikaten öğrenilmiş olur.

Bir kardeşimiz diyor ki;

“Geçtiğimiz hadîs-i şerîfte her Arab’ın evine dâhil olacak bir fitne, bu ne demek acaba?”

Araplar’dan hiçbirinin evi kalmayacak ki bu fitne ona girmiş olmasın. Âhir zaman fitnesi, teferruatı hakkında burada geniş bir mâlumât yok. Ama bugünkü Arap âlemine şöyle bir bakacak olursak, biliyorsunuz Irak ile İran çarpışıyor. İran’ın hududunun doğu tarafında, Irâk-ı Acem denilen kısım var. Bir

sınır bunları ayırmış ama Iraklılar İran'a saldırmış, İranlılar onlara karşı koymuşlar. Şimdi ilerletmişler, çarpışıyorlar. Ürdün'den asker toplanıyor, Irak'a yardımcı gidiyor. Suudi Arabistan'a malzeme geliyor, büyük büyük Mercedes tırlarıyla yüklenip yüklenip Irak'a gidiyor. Suriye filanca tarafla müttefik, falanca tarafla bozuşmuş durumda. Yemen ikiye ayrılmış; Kuzey Yemen, Güney Yemen. Körfez ülkeleri şöyle yapmış, böyle yapmış derken yani şöyle bir huzur, barış içinde, sulh ve sükûn içinde bir ev, bir ülke yok.

Ayrıca Iraklı bir kardeşimize soracak olursanız, Irak'ta durum nasıl? Ben bir misafirimize; "Irakta durum nasıl?" diye sordum. Dedi ki;

"Irak'ta baştaki idareci Mısır'da firavun, Musa *aleyhisselam*'ın kavmine o zaman ne yapmışsa öyle yapıyor."

Ne yapıyor?

وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ

*Ve yüzebbihûne ebnâeküm ve yestahyûne nisâeküm.*<sup>5</sup>

Erkekleri öldürüyor, kadınları sağ bırakıyor, geride tek bırakıyor. Onları da nasıl, ne hallere sokuyor, Allah bilir.

Şimdi Iraklı olup da bağıryanmayan aile yok. Iraklı olup da bağıryanık olmayan, bir “Ah!” dediği zaman ahının dumanı göklere tutmayan bir insan yok. Her evden muhakkak birkaç kişi cepheye zorla gönderilmiş. Zorla çarpışıyor, ölüyor.

Ölünce şehit mi olabiliyor?

“İki müslüman karşı karşıya gelince katil de maktul de cehennemdedir.” buyurmuş Peygamber Efendimiz.

“Katil cehennemdedir de yâ Resûlallah, maktul neden cehennemdedir?” diye soruyorlar da diyor ki;

“O da kardeşini öldürmeye hırslıydı ya, fırsatını bulsaydı o da onu öldürecekti ya...”

Çok fena bir şey. İnsanın gidip de bizim Osmanlılar'ın yaptığı gibi küffar ile harbi gibi değil bu. Çok zor...

Şimdi bu hali biraz daha büyütün, biraz daha şümullendirin; Mısır'a, Sudan'a, başka yerlere bakın. İşte Libya'yla Mısır'ın arasındaki bozukluk, Cezayir'le Fas arasındaki bozukluk. Cezayir'de Ramazan perşembe günü olursa illa Fas'ta cuma olurmuş.

Neden?

Zıt olduklarından.

Ya zıt olmak başka Ramazan'ın gelmesi gitmesi başka...

Orayı tanıyanlar öyle diyor. Sübhanallah, müslümanın ibadetiyle oynanır mı? Yani bu ibadet; işte, bakacak, ona göre orucunu tutacak. Zaten girmiş bir fitne... Zaten Ürdün'deki kardeşler rahat değil. Suriye'de Hama şehrini yağma ettiler, altüst ettiler; evler, camiler yıkıldı, bir şey kalmadı. Ahâli camiye sığındı, topa tuttular. Okuduk. "Hama, Hama şehri olmaktan çıktı." diye söylediler. Irak'tan haberler öyle. Yemen'den vesaireden hep duyuyoruz; birbirleriyle çarpışıyorlar.

Etiyopya'da müslümanlar var, açlıktan kırılıyor, dünya yardım etmiyor. Sudan'da Cafer en-Nümeysi idareyi değiştirmiş ama şu kaynaşma, bu kaynaşma var. Fransızlar Libya Çad'da diye oraya asker gönderiyor. Hiçbir İslâm diyarında şöyle bir huzur, rahat bir durum yok.

Bunu daha da büyütün. Bu kâfirler 20, 30, 40 sene önceden planlarını yapmışlar; müslümanları birbirlerine düşürmek, içlerinden bölmek, birbirlerine kırdırmak için planları yapmışlar. Şimdi biz neticeyi görüyoruz.

Ben şuna benzetiyorum: Alırlar koyunu keserler. Boynunu ilk önce omurgasına kadar keserler, kanı akar akar akar... Ondan sonra omurganın içindeki omuriliğe bıçakla dokunurlar, onu da kestikten sonra kafayı öyle kopartırlar. Yoksa bir vuruşta kafayı kesmek olmaz. Bu İslâm âlemindeki kısırtıları artık o omuriliğin içindeki damara bıçakla [dokunmak] gibi görüyorum. Parçalamışlar, perişan etmişler. Kardeşi kardeşe kırdırtıyorlar ve her tarafını yıkıp yakmışlar. Müslümanlar uğraşıyorlar, biliyorlar, yürekleri

yanıyor ama güçleri de yetmiyor. Münafıkları idarelerin başına geçmiş, salih insanlar kıyıda köşede kalmış. Meydanı kötüler almış, iyiler ekseriyet de olsalar mağdurlar. Diyorlar ki;

“Suriye’de beşte dördü şu fikirdedir, beşte biri zulmeder.”

Irak’ta hâkezâ... İşte bunun biraz daha ileri derecesini düşünün, daha 50-60 sene varsa mesela veyahut daha fazla varsa, fitneyi o zaman anlayın. Hiç yüreği yanmadık bir anne kalmayacak.

O Beyrut’un bombardımanını görmediniz mi?

Beyrut bir zamanlar Orta Şark’ın İsviçre’siydi. Orta Şark’ın İsviçre’si, Beyrut. - Araplar’dan- Herkes eğlenmeye, zıkkımlanmaya oraya giderdi. Her türlü eğlence, saz, söz, içki, kumar vesaire oradaydı. Allah bir felaket verdi, Beyrut’un üstünde şimdi taş üstünde taş yok. Gazetelerde görüyoruz, bombardıman olmuş; perişan bir aile, bir anne saç baş yoluyor, ölünün başında yakınları. Başladı bile yani... İsrail bir kısmını işgal etti.

Onun için bu her eve girecek fitneyi buradan kıyas et. Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir.

Geçelim öbür hadîs-i şerîfe;

أَعْطِ السَّائِلَ وَلَوْ جَاءَكَ عَلَى فَرَسٍ، وَأَعْطُوا، وَأَعْطُوا  
الْأَجِيرَ حَقَّهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ

*A'tı's-sâile ve lev câeke alâ feresin ve a'tû'l-ecîra hakkahû kable en yeciffe arakuhû.*

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'ten İbnü'n-Neccar'ın kaydettiği bir hadîs-i şerîf. Bu hadîs-i şerîfte anlatılan iki husus var; birisi dilenen, bir şey isteyen kimse, ötekisi çalışan insan. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

### c. Çalışana Alın Teri Kurumadan Ücretini Veriniz

*A'tı's-sâile ve lev câeke alâ feresin.*  
“Dilenen, isteyen kimseye eğer at üstünde bile gelse istediği şeyi ver veyahut bir miktar bir şey ver.”

“E canım at üstünde geliyor!”

At üstünde geliyor ama eğer onun imkânı müsait olsaydı -atlı demek zengin, itibarlı bir kimse- yüzünü yıpratıp da, kızartıp da gelip senden üç-beş kuruş istemezdi. Demek bir dar duruma düşmüş, ver.

İkinci kısım;

*Ve a'tu'l-ecîra hakkahû.* “Ücretle çalıştırdığın kimseye ücretini, hakkını ver; çünkü onu hak etmiştir.”

Ne zaman verecek?

*Kable en yeciffe arakuhû.* “Alnındaki teri kurumadan.”

İşi bitirir bitirmez “Al.” de.

Altı ay geçiyor, sekiz ay geçiyor, işçinin ücretini vermiyor.

Suudi Arabistan’a hevesle gitti bizim arkadaşlar, kendilerine “Hadi gidin.” dedik. Orada bir hac, bir umre etseniz mânevî bakımdan kârınız yanınıza kalır. İşçi kardeşlerimizden bazıları nasıl oluyorsa altı ay, sekiz ay geçmiş, parasını alamamış. Libya’ya gittiler, kardeşlerimiz çalışıyorlar. [Şirketlerden parasını] alamıyorlar. Yani ahde vefa kalmamış. Çalıştırıyor fakat çalıştırdığı



insana parasını vermiyor. İslâmî bir şey değil. Hakkını hemen ver.

Ama buna karşılık, şimdi bu devirde bunun da ters tarafını söyleyelim. Her şeyin bozulduğu bir devir olduğu için... Siz hüsn-ü niyetle “Al kardeşim.” diyorsunuz, parayı veriyorsunuz; adam işi bitirmeden kaçıp gidiyor.

“Yarım bıraktı. Ben şimdi nereden bulacağım bu tam yarım kalmış işi tamamlayacak başka kimseyi?”

Öyle de oluyor. Benim şahsen başımdan geçti. Bir kere bizim evin sağı solu fazla harap oldu, badana boya yaptırılmalı derken... Çok zor oluyor.

Bir de dilenmeyi meslek edinmiş adamlar var, senin merhametini istismar ediyor.

Evet, atın üstünde de gelse ver ama iyi niyetli bir insan demek bu. Yani bakarsın, müslüman, bunu meslek edinmemiş. Öteki herif; cebi dolu, öbür tarafta apartmanı var, geliyor senden istiyor;

“Açım, açığım...”

İstanbul’da arkadaşlarla öyle karar aldık;

“Ver adresini, eğer muhtaçsan maaş bağlayacağız. Ver adresini, bulunduğun yeri bir görelim.”

Adres vermiyor, kıvırttırıyor;

“Açım, hiç olmazsa yol parası...”

O zaman yol parası da yok. Çünkü ona alışmış.

“Evim yok, çoluk çocuğum perişan.”

“Peki, ver adresini, ben kendim gözlerimle göreyim. Pirinçlerle, unla torbaları, çuvalları doldurayım, getireyim sana vereyim.”

“Odun alacağım, kışlık odunum yok.”

“Tamam, ben bir araba odunu getireceğim, senin evine yıkacağım. Ver adresi.”

“Hayır, o zaman vermem.” diyor.

Ben de sana o zaman onu vermem. Çünkü senin ne yapacağın belli değil ki onu nerede kullanıyorsun? Muhtaç mısın, değil misin?

O duruma gelmiş. Fakat siz yine bir insanın yüzüne bakarsınız, haline bakarsınız, muhtaçsa hakikaten, olabilir.

Hacca gitmiş adam, bizim ülkemizden geçiyor. Faslılar Fransa'dan, İspanya'dan sonra gidiyorlar veya İtalya'dan geçiyorlar Tunus'a, bilmiyorum. Hacı, arabası arıza yapmış, parasız kalmış; geldi boynunu büktü. Kattık motorcu ustasının yanına, gittik, arabasının ne kadarsa masrafı [ödedik.] Yani yolda kalmış. Evet, hacca gitmiş, zengin adam ama şimdi burada yok.

Birisi geldi, -giyimi kuşamı, her şeyi yerli yerinde;-

“Hocam, otelde kalıyorum. Ama şu anda şöyle oldu, böyle oldu, ihtiyacım var.” dedi.

Tahkik ettik, gittik otele, durumuna baktık. Öyle olursa olur.

[Mehmed Zahid] Hocam rahmetli, yanıma geldi, fıs fıs yavaşça;

“Es'ad, yanında para var mı? Misafirlere ikram edecek para kalmadı.” dedi.

Yani olabilir.

Araplar *inne'l-cevâde kad yekbuu* derler, iyi Arap atının da bazen ayağı sürçer. Zengin insan da bazen bir durum olur, düşüverir. Onun için at üstünde de gelse, ihtiyacı varsa

onun ihtiyacını karşılayıvermek lazım. Asil insanlar onun altında kalmaz, zamanı gelir o da onu şey yapar.

أَعِزَّ أَمْرَ اللَّهِ يُعِزَّكَ اللَّهُ

*Eizze emrallâhi yuizzeke'llâh.*

Kısa bir hadîs-i şerîf. Deylemî'den Ebû Ümâme el-Bâhilî *radiyallahu anh* rivayet eylemiş. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

*Eizze emrallâh.* “Allah’ın işini aziz tut.”  
*Yuizzeke'llâh.*

-Emrin cevabı ama cezm halinde üstünle okumak suretiyle gösteriliyor.-

“Sen Allah’ın işini aziz tut, Allah da seni aziz eylesin.”

Allah’ın işi nedir?

Allah’a kulluk, Allahu Teâlâ hazretlerine karşı senin vazifelerin, Allah’ın sana buyrukları, yasakları, Allahu Teâlâ hazretlerinin dini... Buna dikkat et, bu işin kıymetli olduğunu, izzetli olduğunu bil, ona göre muamele et. Allah da sana onun karşılığında ikramda bulunur. Eğer sen Allah’ın dinini aziz tutmazsan, o zaman Allah’ın

yardımlarını bekleme. Sen Allah'ın dinine yardım edeceksin, Allah'ın emirlerini, yasaklarını tutmakta gayret edeceksin ki Allah da senin sıkıntılarından sana yardımcı olsun. Kanun-u ilâhî öyle. Dilerse sebepsiz de verir ama âyette geçiyor;

إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ

*İn tensurullâhe yensurküm.* “Siz Allah’a yardım ederseniz, Allah da size yardım eder.”  
*Ve yüsebbit akdâmeküm.* “Ayaklarınızı sağlam bastırır.”<sup>6</sup>

Âyette de böyle geçiyor, hadislerde de var;

“Geniş zamanınızda Allah’a güzel kulluk edin ki daraldığınız zaman Allah dualarınızı kabul etsin, imdadınıza yetişsin.”

Şimdi paran var, pulun var, sıhhatin yerinde, her şey her bakımdan güzel durumda; namaz kılmıyorsun, oruç tutmuyorsun, zekât vermiyorsun, hacca gitmiyorsun. Vur patlasın çal oynasın. Para var, pul var. Mercedeslere binip Antalyalar’da, deniz kenarlarında,

---

<sup>6</sup> 47/Muhammed, 7.

plajlarda sefalar sürüp kışın Uludağlar'da kayaklar yapıp geziyorsun. Allah bir amansız hastalık veriyor;

“Aman, hangi hocanın duası makbul?”

“Filanca hoca.”

“Hadi gidelim ondan dua...”

Sen genişlik zamanında Allah'a güzel kulluk ettin mi?

Onun cezası o. İdam fermanı imzalanmış;

“Bu adam şu yaptığı kabahatten dolayı kanunun şu maddesine göre idam edilecek.”

O adam artık cellâda istediği kadar yalvarsın; “Benim boynuma ilmiği takma.” diye.

İş bitmiş. Geniş zamanında Allah'a iyi kulluk et ki darlığında Allah'a dua ettiğin zaman duan icabet bulsun.

Diğer hadîs-i şerîf:

أَعْطَيْتُ مَا لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِّنَ الْأَنْبِيَاءِ قَبْلِي نَصْرْتُ  
بِالرَّغْبِ وَأَعْطَيْتُ مَفَاتِيحَ الْأَرْضِ وَسُمِّيْتُ أَحْمَدَ  
وَجُعِلَ لِي التُّرَابُ طَهُورًا وَجُعِلَتْ أُمَّتِي خَيْرَ الْأُمَّمِ

*U'tiytu mâ lem yu'ta ehadün mine'l-  
enbiyâi kablî nusirtu bi'r-ru'bi ve u'tiytu  
mefâtiha'l-ardi ve sümmiytu Ahmed ve cuile  
liye't-turâbu tahûran ve cuilet ümmetî  
hayre'l-ümem.*

Hiz. Ali radiyallahu anh ve kerremallahu  
vecheh Efendimiz'den rivayet edilmiş. Daha  
başka râvileri de var. Ahmed b. Hanbel'de  
geçiyor, "sahih hasen" diye de bir rivayet var.  
Peygamber Efendimiz kendisine mahsus Allahu  
Teâlâ hazretlerinin bazı ikramlarını saymış bu  
hadîs-i şerîfte. Buyuruyor ki;

*U'tiytu. "Bana verildi." Mâ lem yu'tâ  
ehadün mine'l-enbiyâi kablî. "Benden önce  
enbiyâdan hiçbir kimseye verilmeyen bazı  
şeyler bana verildi."*

Nedir onlar?

*Nusirtu bi'r-ru'bi. "Ben korku salmak,  
heybet suretiyle yardım olundum."*

Bu rivayette yok; *mesîrete şehrin* “bir aylık mesafeden”, bir başka rivayette; *mesîrete şehreyni* “iki aylık mesafeden düşmanıma benim heybetim yapışır, onu tir tir titretir, benden ödü patlar.”

“Allah benden öyle bir korku salar düşmanıma, öyle bir korkuyla yardıma mazhar kıldım.”

Yani düşmanım benden korkar demek.

Ne kadarlık mesafeden?

“Bir aylık, iki aylık mesafeden düşmanım korkar.”

Resûlullah’ın yolunda yürüyen insanlardan da öyle korkar.

Müslümanlar Resûlullah’ın yolunda yürürseler... Zaten has müslümanlardan korkuyor. Bütün bu emperyalistlerin ödü patlıyor;

“Aman has müslümanlar olmasın. Aman has, halis, iyi müslüman yetişmesin. Aman iyi müslümanlar birbirleriyle el ele tutuşmasın. Aman bir araya gelmesinler.”



Hakikaten korkuyor. Yani Resûlullah'ın ümmeti olmanın şerefi olarak has müslümandan yine korkuyorlar.

“Canım yere yatırmışsın, üstümüze çıkmışsın, bir omuzu yere değdirmişsin, öteki omuzu da bastırmak durumundasın, neredeyse onu da bastıracaksın, bizi tuş edeceksin, ne korkuyorsun bizden?”

“Belli olmaz, bu müslümanlara akıl ermez.” diyor.

Tepemize çıkmışken yine de ödü patlıyor. Ezmişken, geçmişken yine ödü patlıyor. Fabrikamız yok, silahımız yok, sıkıntımız çok, ona rağmen ödü patlıyor.

Neden?

Müslümanın işine akıl ermez. Müslüman kompüterleri bozar. Elektronik beyinleri çatlatır. Müslümanlar bir iyi müslüman olsun, isterse elinde silah olmasın...

Onun için kâfirin asırlar boyunca metodu neydi?

Haçlı ordusu topluyordu, üstümüze saldırıyordu. Baş edemedi. İçinden yıkmaya

başladı. Ulu ağacı içinden kemirmeye başladı, ağacı çürüttü.

Şimdi bizim içimizden al bir İngiliz'i, koy karşına; al bir Fransız'ı, koy karşına, bizimkini de koy. Bil bakalım, -sana bilmece- hangisi Türk, hangisi İngiliz, Fransız?

Anlamak mümkün değil. Saç aynı, zibidi pantolon aynı, tavır aynı, yüz aynı, her şeyi aynı, nereden bileceksin?

“Konuştur, o zaman bilirsin.”

Konuşursan yine anlayamazsın. Öteki belki daha insaflıdır, bu insafsız. Bunun aletleri bozulmuş.

Bir araba çarptı mı çalışır mı?

Çalışmaz.

Bunun aletlerinin hepsi çarpıldığı için buna ne söylesen kafası çalışmıyor, çarklar bozuk... Ötekisine bir şey söylesen çalışıyor, tıklar tıklar... Belki müslüman oluyor. Bakıyorsun o müslüman oluyor. Profesörlerinden, gazetecilerinden, muharrirlerinden, filozoflarından, doktorlarından, cerrahlarından bir sürü

müslüman olan insan var. O olur da bizimki bozulduğu, çarpıldığı için çalışmıyor.

Allah bizlere evlatlarımızı güzel yetiştirmeyi nasip eylesin.

İslâm'a bizim kendimizin sarılması mühim değil; sen şöyle biraz kenara çekil, uzaktan evladını bir kolla, bir gözetle bakalım, senin yolunda mı gidiyor?

Bir sabah dokunma bakalım, sen söylemeden namaza kalkacak mı? Bir takım küçük imtihanlarla yokla bakalım, nasıl, tam senin gibi hamiyet-i diniyyesi var mı bakalım; dinine sımsıkı sarılmış mı, yoksa değil mi?

Çok dikkat etmemiz lazım. Evladımıza bu ruhu aşılamanız lazım, bilgi yığını değil. Bilgiyi hazmetmemiş insanlar, üzerlerinde kitap yükletilmiş merkeplere benzetilmiş.

Merkebin de sırtında kitap var, ne olmuş yani, o kadar bilgi ne olacak?

Mühim olan o bilginin hazmedilmesi. Yüreği İslâm için çarpacak, her bâdireden kendi kendini kurtaracak duruma gelecek.

“Ha şeytan bana ‘Namaz kılma.’ diyor, alt edeyim, kılayım. Şeytan beni şu kötülüğe

itmeye alışıyor. Seni zalim nefis seni, ona uymak istiyorsun. Haddini bil, doğru yola gel, Allah'ın emrine itaatli ol.” diye sen söylemeden onun içinden bir vaiz ona soylesin. ocuğunu oyle yetiştir. Oyle yetiştirebilirsen ne âlâ. Döverek yetiştirirsen; “Kalk bakalım, seni kerata seni, namaza kalkmazsın ha!” döversin, sen gittikten sonra yine yatar.

İstanbul'da anlattılar. ocuğunu evlendirmiş. Gelin kurnaz, fettan. Tık tık tık yapıyormuş, kapısını vuruyormuş. Karı koca, gelini ile oğlu içeride, aynı evde oturuyorlar. Yataktalar, kalkacaklar da sabah namazını kılacaklar. Gelin fettan;

*“Esselâmü aleyküm ve rahmetullah, esselâmü aleyküm ve rahmetullah. Tamam babacığım, tamam babacığım...”*

Ne tamamı, yatakta yatıyor! Dışarıya namaz kılmış gibi gösteriyor. Onları tanıyanlar bunu da gülerek anlatıyorlar.

Gülünecek hal mi bu? Ağlanacak hal bu! Allah'ın emriyle, ibadetiyle alay olur mu?

Böyle yetiştirirsen olmaz. Senin korkuna;

“Tamam babacığım. Tamam kalktım bak, namazdaydım, hemen erken selam verdim.”

*es-Selâmü aleyküm*, yüksek sesle selam veriyor. Halbuki yatakta. Ondan sonra yine fosur fosur uyuyacak. Dikkat edin, öyle olsun.

“Abdest aldım.” diyor, taknyasına bakıyorsun, ıslanmamış. Ayaklarını yıkamadın mı? Kontrol ettiğini bilmiyor. Yani onu anladığın zaman dövmek de para etmez.

Allah korkusunu yerleştirmek lazım. Gönlüne Allah korkusu yerleşmedi mi Allah’tan korkmayandan kork; her şeyi yapar, çaresi yok. O Allah korkusunu, o takvâyı ona öğretmek lazım. Ya bilgi öğretirsin de takvâyı öğretmezsin değil mi? Takvâ öğrenilecek asıl.

Hocam takvâ nerede öğretilir?

Tekvando biliyoruz, salonlarda öğreniliyor ama bu takvâ nerede öğrenilecek? İmam-Hatip’te öğretilir mi? Edebiyat Fakültesi’nde mi öğretilir, Tıp Fakültesi’nde mi öğretilir; nerede öğretilir takvâ?

Takvâ tasavvufla öğrenilir. Onu öğreten ilim tasavvuftur. Herkes tasavvufa hücum ediyor. Hadi bilmeyen hücum etse neyse ne;

Mısır'da, Suudi Arabistan'da, Irak'ta okumuş; tasavvufa çatıyor.

Sen tasavvufun ne olduğunu biliyor musun?

“Biliyorum hocam, işte bazı şeyhler var, göbeğine kadar sakalı var, müritlerini istismar ediyorlar da şöyle oluyor, böyle oluyor...”

Tamam, istismar ediyorsa ben de seninle beraberim. Ama sen şimdi bir ilkokul öğretmeni kız talebesine bir kötülük etse, filanca yerde kumar oynasa, hırsızlık yapsa bütün ilkokul öğretmenlerini boyar mısınız?

Boyayamazsın. Hem de maarif yakana yapıştır.

“Sen devlet memurunun itibarını sarsıyorsun.” diye sürükler seni; “Gel bakalım, sen bu lafı nasıl söylersin?”

Ben hatırlıyorum, televizyonda bir oyun oynanmaya başlamış, komediymiş. Yani çocukların sınıfta yaptıkları muziplikler, haylazlıklar... Hani hoca orada ders anlatıyor, onlar hocanın arkasına kuyruk takar, şöyle yapar, böyle yapar... Bir-iki program oynamış,

kesilmiş program. Ama herkes memnundu, kah kah kah, kih kih kih gülerek seyrediyorlardı.

Niye kesilmiş?

Öğretmenler protesto etmişler.

Neden?

Bu böyle olmaz, öğretmenliğin itibarını sarsıyor diye.

Askerlerin hepsine çatabilir misin bir asker şöyle yaptı, böyle yaptı diye? Silah sattı veyahut ordunun planlarını düşmana sızdırdı, hainlik etti diye hepsine çatabilir misin?

Çatamazsın.

O zaman hakkı batıldan ayır. Doğruyu eğriden ayır. Haklıya hakkını ver, haksızın da yakasına yapış; ben de sana yardım edeyim. Biz haktan yanayız, hak neyse o.

Ama şu takvâ öğretilecek mi, şu mârifetullah öğretilecek mi, bu ahlâk-ı hamîde öğretilecek mi? Bunun mektebi ne?

Tasavvuf.

O zaman “Tasavvufa bu şartla müsaade ederim.” de hiç olmazsa. Lütfen insaf buyur

da, hiç olmazsa “Bu şartla müsaade ederim.”  
de, öyle hemen kesip atma.

Mâlum elmas yüzük var ama elmasa benzeyen camdan yüzükler de var. Altın var ama altın suyuna batırılmış sahte hulliyat da var, çocuklara üç-beş liraya alınan sahte bilezikler de var. Onu ondan ayırmak lazım. Yani o var diye hepsi kıymetsiz demek değil ki. Nice ârif, kâmil insanlar gelmiş geçmiş. Ve şimdi de var.

Evet, Peygamber Efendimiz’e beş şey verilmiş. Birisi bir aylık, iki aylık mesafeden düşmanını korkutmak selahiyeti, imkânı. Resûlullah Efendimiz’e öyle bir hal, heybet verilmiş.

#### **d. Bana Yeryüzünün Anahtarları Verildi**

İkincisi;

*U’tiytu mefâtiha’l-ardi.* “Bana yeryüzünün anahtarları verildi.”

“Yeryüzünün anahtarları verildi”den maksat ne olabilir?



Maksat Şu olabilir ki; Müslümanlık Hicaz arazisinin Medine Őehrinde bir küçücük köy gibiyken, Mekke Şehri bir küçücük kyceĒiz iken orada doĒdu da nerelere vardı... Atlas Okyanusu'na, Çin'e, Hint Okyanusu'na kadar gitti; Hazar denizine dayandı, Karadeniz'e geldi, Bizans'ın kapılarına kadar...

İŞte bak, Resûlullah'a yerin anahtarları verilmiş mi?

Verilmiş. İslâm'ın duyulmadıĒı hiÇbir yer kalmadı.

*İslâm* mecmuasında bir kardeşimiz yazmış. 774 yılında Kilise, İngiliz kralı Offa Rex'in hakkında mâlumâtı saklamıŐ, hiÇ göstermiyor, sızdırmıyor bir yere. Ama parası bulunmuş; üzerinde *L ilhe illallah Muhammedün Resûlullah* yazıyor. Paranın da fotoĒrafı var. 774 yılında. Daha Türkler Orta Asya'da yeni müslüman olurken İngiltere müslüman olmuş, İngiliz kralı müslüman olmuş da müslüman parası basmıŐ. Kral stnde *L ilhe illallah Muhammedün Resûlullah* diye müslüman parası basmıŐ, imzasını da atmıŐ.

İslâm nerelere gitmiş... İspanya'ya gitmiş, Fransa'ya gelmiş, Fransa'da orta

yerlerine kadar gelmiş. İngiltere'ye, Britanya adasına geçmiş. Bilmediğimiz, Bulgar diyarları dediğimiz o zaman Hazer'in kuzeyinde olan yerlere kadar gitmiş. Yani yeryüzünün her yerine eski dindaşlarımız, *ellezîne sebekûnâ bi'l-imân*, imanda bizden önce gelmiş olan o aziz kardeşlerimiz imanı her yere götürmüşler. Hatta ben Avustralya'ya gittim, oraya götürdüğüne dair emareler de var.

O zaman biz de götürelim. O zaman biz de bu asırdaki vazifemizi yapalım.

Güney Amerika'da Müslümanlık var mı?

“Çok zayıf hocam. Dünya üzerindeki müslümanların nispetlerini gösteren dünya haritasına baktığımız zaman, orada çok az görünüyor. Avustralya'da çok az görünüyor.”

Ben Avustralya'yı gördüm, müslümanlar var, camiler var, ezanlar okunuyor. Gördüm, elhamdülillah. Güney Amerika'ya da gidelim, bir vesile bulalım, ticaret diyelim, bilmem ne diyelim, birkaç tanemiz gitsin, Allah'ın emrini orada tebliğ etsin. Çünkü belli olmaz.

“Yâ Rabbi! İki Ömer'den biriyle şu dini kuvvetlendir.” diye Peygamber Efendimiz dua

etti, Hz. Ömer müslüman oldu ya... Bak, Offa Rex müslüman olmuş. Ama Anglikan Kilisesi haberleri nasıl saklıyor; müslüman olan bir kralın aman mâlumâtı olmasın diye, hiç mâlumât yok. Bir büyük kıymetli papaz vardı; Farsça, Arapça, Süryanice, Türkçe, İngilizce, Fransızca, Latince, İtalyanca, Yunanca biliyor. Dokuz-on lisan bilen, eserler yazmış bir papaz. İncelemiş, incelemiş, müslüman olmuş. Abdülehad adını almış. Onlar “üç” diyorlar ya, teslise kâiller ya hıristiyanlar, Abdülehad adını almış. Adını bile değiştiren “Ehad olan Allah’ın kuluyum ben.” diye adını Abdülehad Davud [olarak değiştirmiş.] Mâlumât arıyoruz, yok. En son ne yapıldıysa işte şey yapılmış. İncil, Hıristiyanlık vesaire hakkında eserleri var...

**Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN**

**8 Rebîü'l-Evvel 1405 / 01.12.1984**

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

